

JANINA RZĄCZYŃSKA

Janina Rzączyńska, urodzona 14 lutego 1910 r. we Wrotkowie, woj. lubelskie,
pielęgniarka, zamężna.

Aresztowana w Hajnówce 27 czerwca 1940 roku jako polityczna. Wywieziona do więzienia Brześć nad Bugiem po siedmiomiesięcznym śledztwie i różnych w tym czasie męczarniach, jak karcerach, biciu i wymysłach. Przebyłam w tym więzieniu do 17 maja 1941 roku. 18 maja wywieziona jako skazana na osiem lat łagierów. W łagierach Karaganda *obłasti* kazachstańskiej byłam przez cztery miesiące, w październiku 1941 roku wyszłam na wolność.

Łagierzy, w których przebywałam: Nowy Koks, Czardasz, Kołpaka i ostatni Dzajma. Warunki higieniczne okropne. Wszy i brud dawały się we znaki. Mieszkałyśmy w ziemiankach natłoczonych przez rosyjskich *szatman* i zbrodniarzy, którzy w okropny, ordynarny sposób starali się nam dokuczyć. Do pracy byłyśmy zmuszane przez zmniejszanie pożywienia. Praca była przy kopaniu aryków i w ogrodach.

Z kraju nie otrzymywałam żadnych listów ani *posyłek*, ponieważ męża mego i szwagra aresztowali razem ze mną. W więzieniu umarł mój mąż zбитy przy śledztwie. Co z dalszą moją rodziną zrobili, nic nie wiem, żadnych wiadomości nie miałam.

Zwolnili mnie z łagierów 17 października 1941 roku, do armii wstąpiłam 17 maja 1942 roku przy ogromnych staraniach ze strony władz sowieckich – nie chcieli nas zwolnić z pracy, przy której byłyśmy zatrudnione. Pracowałyśmy na Uralu w *obłasti* czelabińskiej, miasto Miass, przy spalaniu drzewa i stamtąd pojechałam do armii polskiej.

8 marca 1943 r.